

LA TRANSSEXUALITAT I LA TRANSIDENTITAT A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

**Procediment per al canvi de nom de les persones
transsexuals i transgènere de la comunitat UB**

Aprovat pel Consell de Govern de la UB
el 21 de setembre de 2016

Procediment per al canvi de nom de les persones transsexuals i transgènere de la comunitat UB

Introducció

Aquest document és l'instrument del qual es dota la Universitat de Barcelona per regular els requisits necessaris per normalitzar la casuística de les persones transsexuals i transgènere de la comunitat UB que es tracten o s'han tractat mèdicament per acomodar les seves característiques físiques i psíquiques a les corresponents al sexe o gènere reclamat.

Aquest document té en consideració el dret a la igualtat i a la no-discriminació, la salvaguarda de la dignitat i el dret a la integritat moral i a la intimitat de les persones; la Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones (BOE núm. 65); la Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia; el II Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes de la Universitat de Barcelona, aprovat pel Consell de Govern el 12 d'abril de 2011, i el Protocol de la Universitat de Barcelona per a la prevenció, la detecció i l'actuació contra les situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe o d'orientació sexual.

Seguiment

Aquest procediment és susceptible de revisió i millora. Les unitats de la UB encarregades del seguiment i la millora són la Unitat d'Igualtat i la Comissió d'Igualtat.

Marc normatiu

Universitat de Barcelona

II Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes, aprovat pel Consell de Govern el 12 d'abril de 2011

http://www.ub.edu/web/ub/ca/sites/genere/docs/pla_igualtat/pla_igualtat_ca.pdf

Protocol per a la prevenció, la detecció i l'actuació contra les situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe o d'orientació sexual

http://www.ub.edu/web/ub/ca/sites/genere/docs/protocol_assatjament.pdf

Catalunya

Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (DOCG)

http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?documentId=672704&action=fitxa

L'Estatut d'autonomia estableix, a l'article 40.8, que «els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones».

<http://www.parlament.cat/document/cataleg/48089.pdf>

Estat espanyol

Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2007-5585

Articles 27 a 43 de la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social

Europa

Resolucions del Parlament Europeu del 8 de febrer de 1994, del 18 de gener de 2006 i del 24 de maig de 2012, relatives a la igualtat de drets de lesbianes i gais i a la lluita contra la discriminació i l'homofòbia

Directiva 2000/78/CE del Consell, del 27 de novembre de 2000, relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte en la feina i l'ocupació

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=DOUE-L-2000-82357>

Article 21 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, per mitjà del qual es consagra, entre d'altres, la prohibició de discriminació per orientació sexual com a dret primari de la Unió

*** Precedents**

Protocol d'actuació canvi de nom persones comunitat transsexual UPC, aprovat per la Comissió d'Igualtat d'Oportunitats de la UPC el 14 de novembre de 2014

<https://www.upc.edu/igualtat/pla-digualtat-doportunitats/legislacio-sobre-igualtat-doportunitas/legislacio-sobre-genero/protocol-d2019actuacio-canvi-de-nom-persones-comunitat-transsexual-upc>

I. El canvi de nom d'ús comú

El canvi de nom d'ús legal està previst a la Llei 3/2007, de 15 de març. El marge de temps requerit (dos anys de tractament mèdic com a mínim) fa que, durant aquest temps, en el qual la persona ja està en tractament però encara no pot fer el canvi legal de nom, es doni una paradoxa entre la seva aparença física i l'ús comú del seu nom.

En aquest sentit, la Llei 11/2014, de 10 d'octubre, incorpora la necessitat que dins l'àmbit universitari s'estableixin les condicions perquè les persones siguin tractades i anomenades d'acord amb el nom del gènere amb el qual s'identifiquen, encara que siguin menors d'edat.

El canvi de nom d'ús comú suposa la utilització d'un «àlies» a demanda de la persona interessada i només té efectes en els procediments interns que es regulen en el present document.

1. Objectiu

Facilitar a la persona interessada la seva normalització en l'activitat que desenvolupa a la UB mentre no tingui el DNI actualitzat. Això implica la utilització d'un àlies, que substitueix el nom legal en tot allò que no tingui implicacions legals a la UB, però no implica canvi de sexe a la documentació.

El canvi de nom d'ús comú té efectes únicament a nivell d'àlies.

2. Àmbit de protecció

L'àmbit de protecció d'aquest procediment és l'alumnat de la UB i el personal amb vinculació laboral o funcionària de la UB (personal docent investigador i personal d'administració i serveis) que ho sol·liciti.

La Llei 11/2014, de 10 d'octubre, disposa que no és necessari cap diagnòstic de disfòria de gènere ni cap tractament mèdic per acollir-se al que estableix la Llei (article 22.5), i que en l'àmbit universitari s'han de determinar les condicions per tal que els transsexuals siguin tractats amb el nom de gènere amb el qual s'identifiquen encara no hagin modificat civilment el seu sexe (article 22.1).

3. Terminis

El procés de canvi de nom d'ús comú no pot excedir les tres (3) setmanes des del moment en què s'accepta la sol·licitud de la persona interessada, respectant (excloent) els períodes de vacances a la UB. A efectes de correu electrònic, nom d'usuari i llistes de classe incloses al catàleg de prestacions, aquests canvis es fan en el termini de quinze (15) dies.

4. Procediment

Per preservar el principi de confidencialitat, la UB estableix com a finestra única d'entrada la Unitat d'Igualtat de la UB, que fa funcions d'intermediària entre la persona interessada i la Universitat.

Els centres docents i les unitats de la UB als quals arribi consulta o demanda de canvi de nom han de derivar el cas a la Unitat d'Igualtat de la UB. Aquest procediment consta de quatre fases:

1 Sol·licitud

Requisits:

- 1 La persona interessada ha de presentar la sol·licitud per escrit, amb indicació de l'Àlies (nom que vol utilitzar).
- 2 La persona interessada s'ha d'entrevistar amb la Unitat d'Igualtat de la UB.
- 3 La persona interessada ha d'aportar una fotografia, atès que és una dada més de la seva identitat; és necessària per al carnet de la UB, i s'utilitza en diversos sistemes d'informació. Si aquesta persona vol que s'actualitzi la seva imatge, ha d'aportar una fotografia nova (en el cas de l'alumnat, el carnet es fa directament a les oficines del Banc Santander situades en els diferents campus de la UB; el cas de PAS i PDI, es fa a l'Oficina d'Administració Electrònica).

2 Validació i encaminament de la sol·licitud

La Unitat d'Igualtat de la UB revisa i valida la sol·licitud, i tot seguit la trameta a GIGA (en el cas de l'alumnat) o a l'Àrea de Recursos Humans (en el cas de PDI i PAS) i a l'Oficina d'Administració Electrònica per fer efectiu el canvi de nom d'ús comú, segons el col·lectiu al qual pertanyi la persona que presenta la sol·licitud.

3 Canvi del nom d'ús comú

Les funcions de les unitats que intervenen —segons el col·lectiu al qual pertanyi la persona sol·licitant— resten pendents de la revisió del Servei d'Atenció a l'Estudiant, l'Oficina d'Administració Electrònica i l'Àrea de Recursos Humans (servei de personal PAS i PDI).

4 Comunicació dels canvis

Un cop fets els canvis, les unitats implicades n'informen la Unitat d'Igualtat de la UB, que comunica a la persona sol·licitant els canvis que s'han fet.

5. Catàleg de prestacions

La persona interessada, mitjançant la presentació d'una sol·licitud i després d'una entrevista personal, pot demanar a la UB el canvi de nom d'ús comú (àlies) a efectes de:

Tipologia	Col·lectiu UB
Correu electrònic	Alumnat
Nom d'usuari (GIGA, llistats de classe)	Alumnat
Carnet de la UB i fotografia	Alumnat, PDI, PAS
Nom d'usuari a la intranet de la UB, correu electrònic i sistemes que utilitzen el nom d'usuari de la UB	PDI, PAS

II. El canvi de nom d'ús legal

La disposició addicional segona (*Reexpedició de títols o documents*) de la Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones, diu textualment: «A efectes d'abonament de taxes per reexpedició dels títols o documents, la rectificació de la menció del sexe en Registre Civil no es considera atribuïble a la persona interessada.»

1. Objectiu

Fer efectiu, a petició de la persona interessada, el canvi de nom legal i sexe de les persones transsexuals i transgènere de la comunitat UB que ja estiguin en disposició d'un DNI amb el nom i el sexe actualitzats.

2. Àmbit de protecció

L'àmbit de protecció d'aquest procediment és l'alumnat de la UB i el personal amb vinculació laboral o funcionària de la UB (personal docent investigador i personal d'administració i serveis) que hagi modificat l'assignació del sexe i del nom propi al Registre Civil i tingui el DNI actualitzat.

La nova expedició de documents amb data anterior a la rectificació registral, tal com indica la Llei 3/2007, de 15 de març, es fa a petició de la persona interessada, la qual no ha d'abonar cap taxa per aquest tràmit.

3. Procediment

Per preservar el principi de confidencialitat, la UB estableix com a finestra única d'entrada la Unitat d'Igualtat de la UB, que fa funcions d'intermediària entre la persona interessada i la Universitat.

1 Sol·licitud

Requisits:

- 1 La persona interessada ha de presentar una sol·licitud a la UB.
- 2 La persona interessada ha de presentar el DNI original i una fotocòpia, que s'adjunta a la documentació per gestionar el canvi de nom legal i sexe.

2 Validació de la sol·licitud

La Unitat d'Igualtat de la UB atén les sol·licituds, informa la persona interessada dels requisits necessaris, i ho comunica a les unitats de la UB implicades per efectuar el canvi.

3 Canvi del nom legal

4 Comunicació dels canvis

Un cop fets els canvis, les unitats implicades n'informen la Unitat d'Igualtat de la UB, que comunica a la persona sol·licitant els canvis que s'han fet.

4. Catàleg de prestacions

Els documents que es poden canviar a la UB estant en possessió del DNI renovat amb dades (sexe i nom propi) actualitzades són:

Tipologia	Col·lectiu UB
Títols acadèmics	Alumnat, antic alumnat
Expedient acadèmic	Alumnat
Carnet UB i fotografia	Alumnat, PDI, PAS
Directori de la UB (Intranet UB, sistemes que utilitzin el nom d'usuari UB i correu electrònic) Catàleg personalitzat segons les necessitats i possibilitats de la persona interessada	PDI, PAS

Tot el personal de la UB que tingui accés a informació o a les dades relatives als procediments regulats en aquest protocol n'ha de respectar la confidencialitat.

Annex

Glossari

Transgènere: terme per referir-se a les persones que se senten del sexe contrari al que se'ls ha atribuït en néixer segons llurs característiques biològiques, i a les persones que no s'identifiquen exactament ni amb un home ni amb una dona segons la concepció tradicional dels gèneres, amb independència que aquestes persones s'hagin sotmès o no a una intervenció quirúrgica. Les persones transsexuals estan incloses dins la denominació de *persones transgènere*. La transsexualitat està inclosa dins la denominació genèrica de *transidentitat*, que designa la condició o la qualitat de transgènere. (Font: *Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia*).

Transsexuals: persones en les quals el sexe biològic (físic) no es correspon amb la identitat sexual (sexe sentit). La identitat sexual està en conflicte amb l'anatomia sexual. (Font: *Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals*)

Orientació sexual: facultat d'una persona de sentir desig o atracció física o afectiva per una persona de sexe distint (orientació heterosexual), del mateix sexe (orientació homosexual) o amb independència del seu sexe (orientació bisexual). Una persona transsexual, per tant, pot ser heterosexual, homosexual o bisexual. (Font: *Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals*)

Bisexualitat: orientació sexual (distinta de l'heterosexualitat i de l'homosexualitat) que es defineix com la capacitat de sentir atracció sexual, emocional i/o romàntica envers les persones, independentment del seu gènere. (Font: *Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals*)

Homofòbia: aversió, rebuig o temor envers les persones homosexuals, present a tots els nivells socials. (Font: *Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals*)

Bifòbia: conjunt de sentiments, actituds i comportaments negatius envers les persones bisexuals, present a tots els nivells socials. S'articula mitjançant la negació, la invisibilitat, la marginació, l'exclusió i qualsevol altre tipus de violència envers les persones bisexuals. (Font: *Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals*)

Transfòbia: estigmatització que pateix una persona per la seva transsexualitat. Es veu reflectida en l'agressió, l'assetjament, la discriminació laboral i en altres obstacles que dificulten la integració social d'aquesta persona. Odi, rebuig envers les persones transsexuals. (Font: *Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals*)